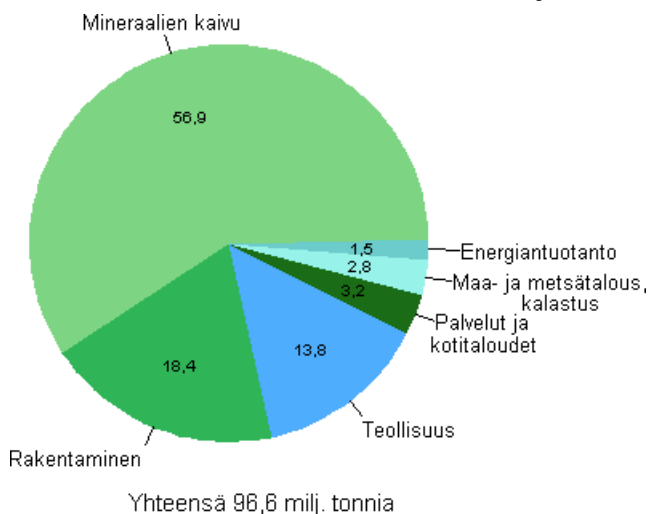

Jätetilasto 2011

Jätteiden käsittelyssä tapahtunut muutos

Jätteiden käsittelyssä on meneillään voimakas murroskausi. Vuonna 2011 jätteitä poltettiin 22 prosenttia edellisvuotta enemmän ja yhteensä yli 10 miljoonaa tonnia. Teollisuuden ja muun tuotannon puutähteillä ja yhdyskuntajätteillä tuotettiin yli kymmenen prosenttia energian kokonaiskulutuksesta ja metsäteollisuuden jäteliemet mukaan lukien yli viidennes. Jätteitä myös kierrätettiin edellisvuotta enemmän. Kierrätetty jättemäärä kohosi 18 prosenttia, liki 34 miljoonaan tonniin. Sen sijaan kaatopaikoille tai pitkäaikaiseen läjitykseen jätteitä sijoitettiin 19 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Jättemäärät sektoreittain vuonna 2011, miljoonaa tonnia

Rakennusjätteiden käsittely monipuolistunut

Rakentamisessa syntyneitä jätteitä hyödynnettiin tai toimitettiin esikäsittelyyn hyödyntämistä varten vuonna 2011 yli 1,7 miljoonaa tonnia. Metalliosien lajittelun ohella korjaus-, purku- ja uudisrakentamisessa kertyvää palavaa jätettä ja mineraalisia ainesosia pyritään lajittelemaan ja hyödyntämään entistä voimallisemmin. Betoni- ja muuta mineraalijättemurskaa käytetään muun muassa julkisten teiden ja kenttien pohjarakenteissa. Vuonna 2011 käytetty tai käyttöön käsitelty määrä mineraalijätteitä oli 1,3 miljoonaa tonnia, metallijätteitä 100 000 tonnia. Rakentamisen puuainejätettä käytettiin energiantuotannossa 250 000 tonnia. Kuitenkin noin 250 000 tonnia rakennusjätteitä päätyi kaatopaikalle, ja sekajätteen mukana jonkin verran lisää. Vuonna 2011 rakennusjätteen kokonaismäärä oli 2,2 miljoonaa tonnia. Luvuissa ei ole mukana rakentamisessa syntynyttä maa-ainejätettä eikä ruoppausmassoja.

Tuotannon ja kulutuksen jätteitä yhteensä 96 miljoonaa tonnia vuonna 2011

Toimialoista suurin jätteen tuottaja on edelleen kaivostoiminta ja louhinta. Sen jätemäärä kohosi yli 56 miljoonaan tonniin vuonna 2011 ja samalla omaan ennätykseensä. Teollisuus tuotti jätteitä 13,8 miljoonaa tonnia. Teollisuuden tuottama jätemäärä vaihtelee muita toimialoja enemmän kansantalouden suhdanteiden mukana ja määräytyy merkittävästi metsä-, metalli- ja kemianteollisuuden tuotantomääristä.

Energiantuotannossa jätettä kertyi tavanomaiset 1,5 miljoonaa tonnia, pääosin tuhkaa, kotitalouksissa ja palveluissa jätemäärä oli 3,2 miljoonaa tonnia, valtaosin yhdyskuntajätettä. Maa- ja metsätaloudessa jätettä kertyi 2,7 miljoonaa tonnia, ensisijaisesti hakkuutähdettä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden käsittely vuonna 2011, 1 000 tonnia vuodessa.....	4
Liitetaulukko 2. Jätteiden kertymät sektoreittain ja jätelajeittain vuonna 2011, 1 000 tonnia vuodessa.....	5
Laatuseloste: Jätetilasto.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Jätteiden käsittely vuonna 2011, 1 000 tonnia vuodessa

	Käsittelytapa				
	Käsittely yhteensä	Aineskäyttö	Energiakäyttö	Muu poltto	Kaatopaikka
Kemialliset jätteet	656	143	52	150	311
- josta vaarallista jätettä	199	80	11	87	21
Metallijätteet	1 281	1 272	0	0	9
Lasijätteet	161	161	0	0	0
Paperi ja pahvijätteet	363	319	30	14	0
Muovi ja kumijätteet	64	33	20	11	0
Puujätteet	11 063	2 809	8 206	37	11
- josta vaarallista jätettä	26	0	26	0	0
Romuajoneuvot	92	92	0	0	0
- josta vaarallista jätettä	42	42	0	0	0
Sähkö- ja elektroniikkaromu	57	54	0	0	3
- josta vaarallista jätettä	37	36	0	0	1
Eläin- ja kasvijätteet	1 266	1 003	129	89	45
Kotitalous ja muut sekalaiset jätteet	2 445	315	853	16	1 261
- josta vaarallista jätettä	44	0	8	12	24
Lietteet	593	187	163	60	183
- josta vaarallista jätettä	64	0	6	7	51
Mineraalijätteet	76 991	27 543	106	5	49 337
- josta vaarallista jätettä	547	37	30	5	475
Muut jätteet	877	0	846	0	31
- josta vaarallista jätettä	6	0	0	0	6
Yhteensä	95 909	33 931	10 405	382	51 191
- josta vaarallista jätettä	965	195	81	111	578

Liitetaulukko 2. Jätteiden kertymät sektoreittain ja jätelajeittain vuonna 2011, 1 000 tonnia vuodessa

Toimiala	Jätelaji												Yhteensä	josta vaarallista jätettä
	Kemialliset jätteet	Metallijätteet	Lasi-jätteet	Paperi ja pahvi-jätteet	Muovi ja kumi-jätteet	Puu-jätteet	Eläin- ja kasvi-jätteet	Sekalaiset, ml. kotitalous-jätteet	Lietteet	Mineraali-jätteet	Muut jätteet			
01–03 Maa- ja metsätalous, kalastus, vesiviljely ¹⁾	0	0	0	0	0	2 760	0	0	0	0	0	2 760	0	
05–09 Kaivostoiminta ja louhinta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56 910	0	56 910	0	
Teollisuus	1 085	216	40	208	34	8 340	600	1 455	470	1 360	16	13 825	442	
10–12 Elintarv., juomien ja tupakan valm.	2	9	4	7	6	4	589	35	14	192	9	871	7	
13–15 Tekstiilien vaatteiden, nahan ja nahkatuott. valm.	5	0	0	1	0	0	0	1	0	0	5	12	1	
16 Sahatav. ja puutuott. jne valm.	6	2	0	1	0	5 376	0	5	2	10	0	5 403	26	
17–18 Paperin, paperi- ja kartonkituott. valm., painaminen ja tallent. jäljent.	342	17	0	185	8	2 935	1	1 312	288	123	1	5 212	8	
19 Koksen ja jalostettujen öljytuott. valmi.	16	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	18	18	
20–22 Kemikaalien, kemiallisten tuott. ja kumi- ja muovituott. valm.	511	4	0	5	18	6	5	44	124	51	0	768	95	
23 Ei-metallisten mineraalituott. valm.	1	3	36	1	0	1	0	23	1	462	0	582	2	
24–25 Metallien jalostus ja metallituot. valmistus	194	149	0	5	1	5	4	23	41	502	1	925	276	
26–30,33 Koneiden ja laitteiden valm.; asennus, huolto ja korjaus	7	32	0	3	1	6	1	11	0	18	0	79	8	
31–32 Muu valmistus	1	0	0	0	0	7	0	1	0	0	0	9	1	

Toimiala	Jätelaji												
	Kemialliset jätteet	Metallijätteet	Lasi-jätteet	Paperi ja pahvi-jätteet	Muovi ja kumi-jätteet	Puu-jätteet	Eläin- ja kasvi-jätteet	Sekalaiset, ml. kotitalous-jätteet	Lietteet	Mineraali-jätteet	Muut jätteet	Yhteensä	josta vaarallista jätettä
35 Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	9	6	0	14	11	225	0	35	54	1 158	0	1 514	22
Rakentaminen	0	265	1	6	0	253	1	70	14	17 815	0	18 425	334
Palvelut ja kotitaloudet	19	16	61	367	23	88	389	1 531	245	83	339	3 161	146
Yhteensä	1 113	503	102	595	68	11 666	990	3 091	783	77 326	355	96 595	944
- josta vaarallista jätettä	343	166	0	0	0	33	0	0	57	248	97	944	

1) Lietteet ilmoitetaan kuiva-aineena. Lanta märkäpainona ilman maatalouden hyödyntämiä biojätteitä. Hakkuutähde tuorepainona ilman metsään jätettyjä hakkuutähteitä.

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsittelytavan mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla osoitteessa <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index.html>. Jätteen käsittelyä kuvaavia R ja D – koodeja käytetään direktiivin 2006/12/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon VAHTI - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, alueellisten ympäristökeskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittymistä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti YTV-alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määrästä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä. Jätteen käsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä. Jätetilaston laadinnan laaturaportti julkaistaan web-sivulla osoitteessa http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/pip/library?!=/wastesstatistics/regulat/data_transmission/quality_statistics=detailed=Title. Se sisältää keskeiset tiedot aineistoista sekä niiden käytöstä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Jätetilaston keskeiset tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen vuosittaisessa Ympäristötieto -julkaisussa. Tilaston mittausjakso on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Niitä

voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen julkistamiskalenterista verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa osoitteessa <http://www.stat.fi/til/jate/index.html> Lisäksi keskeiset tiedot julkaistaan vuosittain ilmestyvässä Tilastokeskuksen Ympäristötilasto -vuosikirjassa. Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja – julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta (Manual on waste statistics), joka on saatavilla web-sivulla osoitteessa http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/pip/library?l=/wastesstatistics/regulat/manual_statistics.

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Juha Espo 09 1734 3463

Jukka Muukkonen 09 1734 3224

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

ymparisto.energia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Jätetilasto 2011, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3339 (pdf)*